

ยาลดระดับน้ำตาลในเลือดมีหลายชนิด ซึ่งมีประสิทธิภาพ และอาการข้างเคียงที่ต่างกัน โดยแพทย์จะเป็นผู้ปรับเปลี่ยนชนิดยาและวิธีใช้ ตามระดับน้ำตาลในเลือดและอาการของผู้ป่วยแต่ละราย

อาการข้างเคียงที่สำคัญของยาลดระดับน้ำตาลในเลือด

- **ภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ** อาการที่พบบ่อยขึ้นกับความรุนแรงของภาวะดังกล่าว ระยะแรกที่ระดับน้ำตาลในเลือดต่ำลงไม่มาก ผู้ป่วยจะมีอาการเตือน ซึ่งเป็นผลจากระดับน้ำตาลในเลือดต่ำ ได้แก่ รู้สึกอ่อนเพลีย หิว ๆ ร่วมกับการหิว อยากกินอาหาร มือสั่น ใจสั่น กระสับกระส่าย ถ้าภาวะนี้ยังไม่ได้รับการแก้ไข ระดับน้ำตาลในเลือดจะต่ำลงมาก จนทำให้ผู้ป่วยเริ่มมีอาการของสมองขาดน้ำตาล ได้แก่ มึนศีรษะ แขนขาอ่อนแรง มือชา ปากชา และถ้าเป็นรุนแรง อาจมีอาการชักหรือหมดสติร่วมด้วย

- **การแก้ไขเบื้องต้นสำหรับผู้สงสัยว่ามีภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ** ขึ้นกับอาการความรุนแรงและระดับความรู้สึกตัว ถ้ายังรู้สึกตัว ให้บริบทน้ำหวานหรือรับประทานของหวาน เช่น ลูกอมทันที ซึ่งจะช่วยให้อาการทุเลาลงได้ แต่ถ้าผู้ป่วยไม่รู้สึกตัวหรือหมดสติ ควรรีบนำส่งโรงพยาบาลใกล้บ้าน เพื่อให้น้ำตาลกลูโคสทางหลอดเลือดดำ

หากมีข้อสงสัยสามารถ

สอบถามได้ที่

หน่วยข้อมูลยาและพิษวิทยา

โทร. 02-419-7007

Stroke

ตีบ ตัน แดก ตาย

1669

จัดทำโดย

- เกษัชกรหญิงจันทร์พร ก้องวัชรพงศ์
หน่วยบริหารเภสัชกรรมผู้ป่วยใน ฝ่ายเภสัชกรรม
- ศูนย์โรคหลอดเลือดสมองศิริราช
(Stroke Center)

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล
ออกแบบโดย งานสร้างเสริมสุขภาพ

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งล่าสุดปี พ.ศ. 2560
รหัสหน่วยงาน HP
สงวนลิขสิทธิ์โดย พ.ร.บ. การพิมพ์ 2537

ผ่านพิพัสสุขภาพออนไลน์

มหาวิทยาลัยมหิดล

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ยาสำคัญ และ วิธีใช้ยาที่ปลอดภัย
สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง 2
โครงการพัฒนาชุดความรู้ผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง

โดยความร่วมมือระหว่าง

- ฝ่ายเภสัชกรรม โรงพยาบาลศิริราช
- ศูนย์โรคหลอดเลือดสมองศิริราช
- งานสร้างเสริมสุขภาพ

SIPI HP1015161

ยาสำคัญ และ วิธีใช้ยาที่ปลอดภัย สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง 2

(ต่อจาก ยาสำคัญสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง 1)

รู้จักยา

เป้าหมายการรักษาที่สำคัญสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง คือ การป้องกันการกลับเป็นซ้ำ ซึ่งกลุ่มยาที่ใช้รักษา สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มยาที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันการกลับเป็นซ้ำของโรค

(ท่านสามารถอ่านข้อมูลยาในกลุ่มนี้ได้ ในเอกสารยาสำคัญสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง 1)

2. กลุ่มยาที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรค ได้แก่

- ยาลดระดับความดันโลหิต
- ยาลดระดับน้ำตาลในเลือด ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยเสี่ยงของผู้ป่วยแต่ละราย

(ท่านสามารถอ่านข้อมูลยาในกลุ่มนี้ได้ ในเอกสารนี้)

รายละเอียดของยากลุ่มที่ 2

กลุ่มยาที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง ที่ใช้ในการรักษาสำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ดังนี้

ยาลดระดับความดันโลหิต

ความดันโลหิตสูง เป็นปัจจัยเสี่ยงที่สำคัญในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง พบว่าผู้ที่มีโรคความดันโลหิตสูงจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมอง 3-17 เท่า เมื่อเทียบกับคนที่มีระดับความดันโลหิตปกติ

การควบคุมความดันโลหิตในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองจึงมีความสำคัญ หากผู้ป่วยยังควบคุมความดันโลหิตไม่อยู่ในช่วงการรักษาที่แพทย์ต้องการ อาจจำเป็นต้องได้รับยาลดความดันโลหิตร่วมด้วยเสมอ

เป้าหมายระดับความดันโลหิตที่เหมาะสม สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมอง ได้แก่ ความดันโลหิตตัวบน (SBP) ไม่ควรเกิน 140 มิลลิเมตรปรอท และความดันโลหิตตัวล่าง (DBP) ไม่ควรเกิน 90 มิลลิเมตรปรอท อย่างไรก็ตาม ผู้ป่วยบางรายแพทย์อาจพิจารณาช่วงความดันโลหิตที่เป็นเป้าหมายการรักษาสูงหรือต่ำกว่านี้ ขึ้นกับสภาพร่างกายของผู้ป่วยแต่ละราย ดังนั้นท่านควรสอบถามแพทย์ถึงช่วงความดันโลหิตที่เป็นเป้าหมายการรักษาของท่าน

ยาลดความดันโลหิตที่ใช้ควบคุมความดันมีหลายกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มมีประสิทธิภาพในการลดความดันโลหิตในผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองไม่แตกต่างกัน

อาการข้างเคียงของยาลดความดันโลหิตที่พบบ่อย

- ภาวะความดันโลหิตต่ำ โดยเฉพาะเวลาเปลี่ยนท่าทาง มักมีอาการหน้ามืด เหมือนจะเป็นลม ซึ่งเสี่ยงต่อการหกล้มได้ โดยเป็นอาการข้างเคียงที่พบบ่อยในช่วงแรกของการเริ่มยาลดความดันโลหิตทุกกลุ่มและ

มักพบได้ บ่อยจากการใช้ยาลดความดันโลหิตกลุ่มยับยั้งการทำงานของตัวรับแอลฟา เช่น ด็อก-ซา-โซ-ซิน (Doxazosin) เป็นต้น ดังนั้นช่วงแรกที่เริ่มกินยาลดความดันโลหิต ควรปรับเปลี่ยนท่าทางอย่างช้า ๆ จากนอนให้นั่งพักสักครู่ ก่อนลุกขึ้นยืนและเดิน

- **ภาวะไอแห้งๆ** จากการใช้ยาลดความดันโลหิตกลุ่มยับยั้งการทำงานของระบบเรนิน ได้แก่ ยากลุ่มเอ-ซี-อี-ไอ (ACEIs) เช่น อี-นา-ลา-พริล (Enalapril) หรือ ยากลุ่มเอ-อา-บี (ARBs) เช่น ลอ-ซา-แพน (Losartan) เป็นต้น

- **ภาวะเท้าหรือข้อเท้าบวม** จากการใช้ยาลดความดันโลหิตกลุ่มยับยั้งการทำงานของตัวรับแคลเซียม เช่น แอม-โล-ดี-ปีน (Amlodipine) เป็นต้น หากผู้ป่วยมีอาการข้างเคียงเหล่านี้ ควรแจ้งให้แพทย์ทราบ

ยาลดระดับน้ำตาลในเลือด

โรคเบาหวาน จัดเป็นหนึ่งในปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมองเช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้ป่วยจึงควรควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้อยู่ในช่วงการรักษา นอกจากจะช่วยชะลอการเกิดภาวะแทรกซ้อนจากโรคเบาหวานแล้ว ยังเป็นการลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรคหลอดเลือดสมองซ้ำในอนาคต

เป้าหมายระดับน้ำตาลในเลือดที่เหมาะสม สำหรับผู้ป่วยโรคหลอดเลือดสมองนั้น ควรมียกระดับน้ำตาลสะสมในเลือด (HbA1c) ไม่เกิน 7-8 mg% ขึ้นอยู่กับอายุและสภาพร่างกายของผู้ป่วยแต่ละราย ดังนั้นท่านควรสอบถามแพทย์ถึงระดับน้ำตาลในเลือดที่เป็นเป้าหมายการรักษาของท่าน